

Een koekje van eigen deeg

Zes hoge heren zaten met hun genoten aan de thee. Het was zondag. Het was zo iedere zondag, dat ze alle zes op een rij op een chique iets gebogen bank zaten met hun genoten, zes op een rij, tegenover hen op zo'n zelfde bank, de ronde tafel met een dikke pot thee in hun midden. Keurig stram in het pak en straf in een rechte houding met hun handen op de knieën. De dames deden beslist niet voor hen onder. Ook zij verstonden de regels van de snit en samenspraak.

Het meisje serveerde de thee. De jongen ging rond met de trommel met koek. Dit gaf de toon aan het gezelschap. Zij kende de dames en heren als thee met of zonder suiker en melk in verschillende maten. Hij kende ze als meneer bokkenpoot, mevrouw langevinger, krakeling of biscuit. Een enkele keer wilde er nog wel eens iemand uit de toon vallen, maar over het geheel genomen konden ze zogezegd met hun ogen dicht hun partij spelen. Woorden hingen in de lucht.

Het was zondag. Weer zo'n zondag. Nee, voor wie het voelen kon, hing er nu ook iets anders in de lucht. De thee was geserveerd. De jongen ging met de trommel rond. Mevrouw bokkenpoot nam haar bokkenpoot, mevrouw froufrou haar froufrou. Mevrouw langevinger echter bemerkte als eerste dat er iets nieuws in de trommel lag. Verwonderd hield ze het koekje met twee vingers omhoog. Iedereen keek er met grote ogen naar. Enthousiast over deze nieuwigheid, wilde ieder van hen wel eens proeven hoe het smaakte. De twee dames die al iets genomen hadden, kregen hiertoe ook een kans. Druk werd er gesproken over de zoetheid, de pinda's erin en het knapperige ervan.

"Go, het is zo zoet als een froufrou," zei mevrouw froufrou.

"Nee, als speculaas," zei meneer speculaas, "Proeft u zelf maar, dan kunt u het beter vergelijken."

Mevrouw froufrou vroeg de jongen om een speculaasje.

"Lang niet gek, moet ik zeggen. Trouwens deze heeft ook wel een bijzondere smaak. Lang niet gek. U bent een fijnproever."

Zo werd er over en weer uitgewisseld, beproefd, gekeurd en besproken.

"Jongen," zei plots meneer chocoprins. "Hoe heet dit koekje eigenlijk?"

"Om u van dienst te zijn, kletskop, meneer," antwoordde hij beleefd.

"Een opmerkelijke naam," zei meneer chocoprins.

Het was zondag. Een andere zondag. De heren en dames zaten op hun rij. Hun handen bewogen alle wat onrustig. Wat zou er in de trommel liggen? Wat zouden ze nu eens uitproberen? Die ene uitschieter van de vorige keer had vele tongen losgemaakt. De jongen hoopte dat hij de juiste koekjes voorradig had, want hij had dit niet voorzien. Hij raakte er helemaal van in de war.

Meneer bokkenpoot nam eerst een froufrou en vroeg alsnog om een bokkenpoot; "ter vergelijking," zei hij.

"Maar die heeft u zojuist toch een genomen!" zei de jongen verbouwereerd, "Als u wilt vergelijken, moet u eens iets anders proberen."

"Nee, ik heb zojuist een froufrou gehad."

"Anders neemt u altijd een bokkenpoot meneer," flapte de jongen eruit. Meneer bokkenpoot hield voet bij stuk dat hij een froufrou had gehad.

"Weet je wat we doen om dit probleem de wereld uit te helpen?" zei mevrouw froufrou. "Kom op mijn plaats zitten."

Dat was dé oplossing. Ook de anderen zochten een bijpassende plaats op. Zo zagen ze alles eens vanuit een andere hoek en het gezelschap gaf meteen een andere aanblik.

"Oei, wat is die thee zoet," zei mevrouw biscuit, die op de plaats van meneer speculaas zat.

"Maar ik leer uw smaak toch wel waarderen."

Meneer speculaas was blij niet geheel uit de toon te vallen en ging zich eens verdiepen in de smaak van meneer krakeling. Deze zondag leerden ze elkaar aardig kennen. Er was een levendige beweging gekomen in het gezelschap.

De zondag daarop was er niets meer te bespeuren van de oude vertrouwde orde. Iedereen zocht voor zich een plaatsje en soms werd er zelfs tussendoor van plaats gewisseld om het gesprek levendig te houden door de verschillende invalshoeken te belichten. Zo groeide er

een wederzijds begrip en waardering voor eenieders smaak. Ze werden steeds vrijer in hun spreken. De woorden hingen niet meer zomaar in de lucht, maar werden ook opgevangen en teruggespeeld.

Meneer de Graaf was met mevrouw Blom in een verhit gesprek beland over de nieuwe mode. Om het gesprek van de anderen niet geheel te overstemmen, waren ze bij het raam gaan staan.

"Ik vind het maar niets," zei meneer de Graaf. Hij wees naar buiten. "Moet je hem daar nu eens zien lopen. Kijk eens goed wat hij aan heeft. Het zijn een paar rechte lappen aan elkaar genaaid. Het is allemaal veel te groot en er zit totaal geen snit in. Nee, ik vind het een grote achteruitgang en geen stijl!"

Daar was mevrouw Blom het in het geheel niet mee eens. "Die kleren zullen vast een stuk gemakkelijker zitten dan hetgeen u nu aan heeft. Het is even wennen aan een ander beeld, maar het heeft beslist zijn voordelen."

"Maar had je zijn haren ook goed bekeken? Het stond zowat recht overeind en hij had een oranje lok!"

Mevrouw Blom moest lachen toen ze daaraan dacht. "Het was een komisch gezicht, hè? De jongeman gaf de indruk naar een vrolijk, kleurrijk feest te gaan. Wat zou hij van ons gedacht hebben?"

"Nu je dat zo zegt," zei meneer de Graaf, "misschien voelt hij zich ook wel zo. Als je hier rond kijkt, zou je dat beslist niet zeggen. Van dat standpunt had ik het nog niet bekeken." Hij stond er ook even bij stil dat mevrouw Blom eigenlijk wel gelijk had, dat de bewegingsvrijheid in zijn strakke pak wel erg begrensd was. Hij moest altijd zo gaan zitten dat er de plooi netjes in bleef. Ze spraken nog even over hun portemonnee, waarna het gezelschap in gegoede sfeer uit elkaar ging.

Toen ze weer bij elkaar kwamen, was er totaal geen aandacht voor de koekjes meer. Alle ogen waren op meneer en mevrouw de Graaf gericht.

"Ik wist niet dat we twee clowns hadden uitgenodigd," giechelde mevrouw Claesen. "Het is wel origineel hoor. Dat moet ik zeggen, hihi. Hoe voelen jullie je nu in zo'n clownspakje?"

Meneer de Graaf begon met een brede glimlach op zijn gezicht te vertellen. Hij had nog nooit zoveel lachende mensen ontmoet. Hij wist wel dat sommige hem uitlachten, maar dan had hij er schik in te zien hoe zij hun gezicht zo angstvallig in de plooi probeerden te houden.

"Een jongeman sprak me vanmorgen aan en zei, 'Hé opa, ga je ook een feestje bouwen?' Het is maar hoe je het leven wilt zien en wat je ervan maakt. Ik heb nog nooit zoveel plezier gehad."

Het was even stil. Toen werd er druk gepraat over van welk gezichtspunt uit je het allemaal kon bekijken. Ze raakten het er niet over eens.

"Ik vind dat meneer en mevrouw de Graaf het enige juiste standpunt hebben ingenomen," zei op een gegeven moment mevrouw Blom. "Zij zijn in de schoenen van de nieuwe trend gaan staan en kunnen er daarom met meer recht over spreken. Kom, laten wij ons er ook eens in verplaatsen en hun smaak beproeven."

Dit spraken ze met elkaar af. Ieder was benieuwd naar wat de één of de ander wist te versieren.

Het werd een feest. Een kleurrijk gezelschap zat bijeen. De fantasie had zich in alle toonaarden uitgedrukt. Zelfs vloekende kleurencombinaties werden origineel bevonden. Och, het was maar hoe je het bekeek en of je jezelf de ruimte gunde eraan te wennen door er slechts open voor te staan.

Druk stonden ze met elkaar in groepjes hun ervaringen uit te wisselen en elkaars creaties te bewonderen, mede om nieuwe ideeën op te doen. Ze hadden er allemaal lol in gekregen. Het meisje en de jongen liepen bedrijvig op en neer. Ze hadden nu veel meer in de gaten te houden dan voorheen.

Enigszins verbaasd waren ze te bemerken dat de zondag daarop iedereen weer op de banken zat. Het was een vreemd gezicht al die vrolijke kleuren op het vale pluche. Ze zaten met hun handen op de knieën en een glimlach vol verwachting van reacties op hun nieuwste lijfsieraad. Het was stil. De spanning werd om te snijden. Toen het meisje voor de tweede maal thee inschonk, klonk het pardoes uit de mond van mevrouw Blom.

"Zeg meisje, wat draag jij een mooi kleedje. Het doet je persoon eer aan."

Iedereen werd losgeslagen van zichzelf en alle ogen gingen naar het meisje, dat weer op haar plaats was gaan staan. Ze werd verlegen onder al deze blikken die op haar gericht waren. De jongen, tegenover haar, gaf haar een bemoedigende knipoog. Ze stond daar zo mooi zichzelf te zijn. Haar kleedje zat haar als gegoten. Ze hoefde niets te verbergen en niets voor te spiegelen. Hij had dat al veel eerder opgemerkt en bewonderd.

In gedachten verzonken ging iedereen naar huis.

Het was zondag. Er hing deze keer een warme, open sfeer. Allen toonden zichzelf gevarieerd getint. Sommigen stonden, anderen zaten met elkaar te praten. Af en toe dwaalden hun blik af naar het meisje en de jongen. Ze voelden dat zij een geheel andere uitstraling hadden, die ze bewonderden. Maar waarom waren zij zo anders? Wat maakte hen zo anders?

Mevrouw Blom vroeg het meisje naast haar te komen zitten en haar te vertellen hoe zij aan zo'n mooi figuurtje kwam.

"Je doet vast veel aan sport," opperde mevrouw Blom.

"Nee," zei het meisje, bedeesd onder deze belangstelling voor haar persoontje. "Ik wandel alleen samen met mijn vriend iedere morgen en avond." Ze glimlachte naar de jongen. "We werken beiden in dit huis en wonen naast elkaar, zodat we fijn met elkaar mee kunnen lopen."

Toen ze bemerkte dat mevrouw Blom haar kopje leeg had staan, schonk ze voor een derde keer in en ging kijken of anderen ook nog wat wilden.

Het was zondag. Het gezelschap was wat moeizaam op de banken gaan zitten. Menigeen wreef zijn kuiten of deed de schoenen uit om de voeten wat rust te gunnen. Mevrouw De Kwaatsteniet vertelde dat haar man iedere morgen lopend naar zijn werk was gegaan en zij had alle boodschappen te voet gedaan. Daar zaten ze nu bij te komen van de week. De jongen en het meisje liepen hen rustig te bedienen.

Ineens sprong mevrouw Blom stralend op. Ze vroeg de jongen en het meisje erbij te komen zitten en liep naar de keuken om twee kopjes te halen. Nadat ze thee had ingeschonken, ging ze zitten. Ze vroeg vol gemeende belangstelling naar hoe zij dit gezelschap vanuit hun positie hadden ervaren en bekeken. Ze moedigde hen vooral aan openhartig te spreken. Van

eenieder kwamen karakteristieke trekken naar boven. Vanuit hun positie hadden ze dat allemaal ongedwongen gade kunnen slaan en er zo een goede kijk op gekregen. Begrip en genegenheid sprak van hun gezichten. Ze hadden altijd met plezier gediend. Aandachtig was iedereen bij het gesprek betrokken; zeven mensen op een rij, twee rijen naar elkaar gebogen.

Het was zondag. Zeven paren gemoedelijk bijeen. Meneer De Kwaatsteniet morste wat bij het inschenken van de thee. Mevrouw Blom ging met de trommel rond. Iedereen schoot in de lach toen ze zagen dat er maar één soort koekje in lag: Klets koppen. Een opmerkelijke naam.

Anja Strik 1984-1985, redactie m.m.v. Rik Jaspers 2005-2006